

SÁMEDIGGI
SAMETINGET

Gáivuona suohkan
Kåfjord kommune
Kaivuonon komuuni

GASKABODDOSAŠ OVTTASBARGOŠIEHTADUS
gaskal Gáivuona suohkana ja Sámedikki
guovttegielalašvuodadoarjaga geavaheamis 2018 rájes

MIDLERTIDIG SAMARBEIDSAVTALE
mellom Kåfjord kommune og Sametinget
om bruken av tospråklighetsmidlene gjeldende fra 2018

GASKABODDOSAŠ OVTTASBARGOŠIEHTADUS gaskal Gáivuona suohkana ja Sámedikki guovttegielalašvuodadoarjaga geavaheamis 2018 rájes

1. artihkal: Šiehtadusa ulbmil

Šiehtadusa ulbmil lea láchit dilálašvuodaid bistevaš ovttasbargui gaskal *Sámedikki* ja *Gáivuona suohkana* Sámelága giellanjuolggadusaid hálddašeamis. Gáivuona suohkan galgá:

- Láchit dilálašvuodaid nu, ahte sápmelaččat besset geavahit, seailuhit ja ovddidit gielaset Gáivuona suohkanis
- Buohkain lea vuoigatvuohta bálvaluvvot sámegillii go váldet oktavuoda almmolaš ásaheamis.
- Giella- ja kulturovdáneapmi Gáivuona suohkanis galgá huksejuvvot guovllu giella - ja mearrasámi kulturárbevieruid vuodul

Ovttasbargošiehtadusa vuodđun leat Sámelága giellanjuolggadusat, mat sihkkarastet ahte Gáivuona suohkana ássiin lea vuoigatvuohta geavahit ja ovddidit sámegiella Gáivuona suohkanis. Šiehtadus ii gáržžit dan ovddasvástádusa, mii gielddas/fylkkagielddas lea Sámelága giellanjuolggadusaid mielde, ja Sámelága njuolggadusat mannet dán šiehtadusa ovddabeallai. Dát šiehtadus ii galgga hehttet dakkár ovttasbarggu, mii ii leat namuhuvvon dán šiehtadusas.

2. artihkal: Ovttasbarggu hápmi

Ovttasbargošiehtadusa duogáš lea Sámedikki mearrádus áššis 011/11 *Ođđa meroštallannjuolggadusat guovttegielalašvuodadoarjagiid juolludeapmái*. Čujuhit dasa lassin áššái SD 0046/16 *Sámegiella bálddašanguovlu – ovttasbargošiehtadusat ja guovttegielatvuodadoarjja*. Gáivuona suohkan bargá mearriduvvon bajitdási guovttegielatvuodaplána 2018-2020 ektui ovddidit plána doaibmaoasi, mas mánát, nuorat ja dearvvašvuohta leat guovddázis.

3. artihkal: Guovttegielalašvuoda meroštallannjuolggadusat

Vuodđooassi lea 40 % ollislaš guovttegielalašvuodarámmas gielddaide ja dat juogaduvvo ovttas mađe hálddašangielddaide gaskkas. Bálvalanoassi lea 35 % ollislaš guovttegielalašvuodarámmas gielddaide ja juogaduvvo hálddašangielddaide dáid mihttoovttadagaid vuodul: Galle vuodđoskuvllaoahppis lea sámegiella vuosttašgiellan (deattuhuvvo 44 proseanttain), galle vuodđoskuvllaoahppis lea sámegiella nubbingiellan (deattuhuvvo 25 proseanttain) ja galls gielddas leat čálihuvvan Sámedikki jienastuslohkui (deattuhuvvo 31 proseanttain). Ovddidanoassi lea 25 % ollislaš guovttegielalašvuodarámmas gielddaide. Ovddidanoassi muddejuvvo 3-jagi doaibmaplánaid ja ovttaskas gieldda ja Sámedikki gaskasaš ovttasbargošiehtadusa vuodul.

4. artihkal: Vuodđo- ja bálvalanoassi

Čuokkis 1: Gulahallan ja diehtujuohkin.

Sámelága giellanjuolggadusaid § 3-2 mielde galget dieđáhusat ja almmuhusat leat dáro- ja sámegillii.

- Váldonjuolggadussan galgá buot suohkana diehtujuohkin mii earenoamážit lea oaivvilduvvon olles dahje osiid sámi álbmogii, čállot sihke dárogillii ja sámegillii.
- Bistevaš teaksta suohkana ruovttusiiddus galgá čállot sihke sámegillii ja dárogillii.
- Bajitdási guovttegielatvuodaplána ja suohkanplána servodatoassi galget čállot dárogillii ja sámegillii.
- Almmuhusat ja dieđáhusat galget leat sihke dárogillii ja sámegillii.

Čuokkis 2: Profileren ja čalmmustahttin.

Sámelága § 1-5 mield e sámegiella ja dárogiella leat ovttárvosaš gielat, ja dat galget leat dássálagaid 3. Kapibttala mearrádusaid mield. Dát galgá čalmmustahttot nu guhkás go vejolaš suohkana buot doaimmain.

- Suohkana buot viesut ja kantuvrrat galget šiltejuvvot sámegillii.
- Suohkan galgá láchčit dili nu ahte sámegiella lea vejolaš geavahit suohkana álbmotválljen orgánaid čoahkkimiin.
- Suohkan galgá láchčit dili nu, ahte sámegiel báikenamat, čujuhusat jna. registrerejuvvojit riehta suohkana arkiiva/vuorká- ja poastavuogádaški, ja doaimmaide.
- Sámegiella galgá čalmmustahttot vuordinlanjain, oktasaš/almolaš lanjain, čoahkkinlanjain ja vuostáiváldimis.

Čuokkis 3: Gelbbolašvuodaovdánahttin sámegiella Gáivuona suohkanis.

Gáivuona suohkan lea Sámelága giellanjuolggadusaid § 3-7 mield geatnegabtton láchčit bargiide permišuvnna báikkáin, vai sii sáhttet háhkat alcesseaset sámegiella.

- Gáivuona suohkanis lea mihttun buoridit suohkana sámegielgelbbolašvuoda buot surggiin suohkanis. Jođiheaddjiovdasvástádus deattuhuvvo.
- Gáivuona suohkanis galget leat unnimusat guokte bargi geat hálddašit sámegiella (sihke njálmmálaččat ja čálalaččat) geat sáhttet veahkin koordineret sámegiella ja sami kultuvrii guoski bargguid siskkáldasat organisašuvnnas.
- Gáivuona suohkana bargiide galgá fállot sámegiella ja –kultuvrra gelbbolašvuoda buoridanvejolašvuotta iešguđet dásis.
- Máhttu sámegiella, kultuvrras ja servodateallimis galgá deattuhuvvot lassemáhttun virgealmuhusaid oktavuodas dalle go ohccit muđui leat dássálagaid.

Čuokkis 4: Ovttaskas olbmuid girkobálvalusat.

Sámelága giellanjuolggadusaid § 3-6 mield juohkehaččas lea vuoigatvuotta sámegillii oahččut oktagašas girkobálvalusaid Norgga girku searvegottiin.

Čuokkis 5. Viiddiduvvon riekti geavahit sámegiella dearvašvuoda- ja sosiálasuorggis. Sámelága giellanjuolggadusaid § 3-5 mield.

5. artihkal: Ovddidanoassi

Ulbmilolahusa eavttut:

- Suohkan lágida sámegiella ovdánahttin doaimmaid mánáide ja nuoraide juogo mánáidgárddis/skuvllas dahje/ja astoáiggis.
- Suohkan lágida sámegiel doaimmaid suohkana álbmogii.

Gáivuona giella vuoruhá čuovvovaš strategiijaid šiehtadusáigodagas:

- Barggus nannet sámegiella ja –kultuvrra leat mánát ja nuorat dat deataleamos resurssat mat leat Gáivuona suohkanis. Mii áigut dan dihte ain vuoruhit doarjut (eanet) doaimmaid, prošeavttaid ja aktivitehtaid gos mánát ja nuorat leat olahusjoavkkus.
- Gáivuona suohkan oaidná dárbbu ovttasbargat servviiguin ja earáiguin ovddidit ja čalmmustahttit sámegiella ja –kultuvrra suohkanis, ja oaidná diekkár ovttasbarggu eaktun dasa ahte sámegiella ja –kultuvra ain viidasit ovdána positiivvalaččat suohkanis.
- Gáivuona suohkan áigu vuoruhit doaimmaid, prošeavttaid ja aktivitehtaid mat ovddidit ja čalmmustahttet sámegiella ja –kultuvrra suohkana álbmogii.
- Gáivuona suohkan áigu bargat dan nala ahte Giellasiida ain lea njunnošis sámegiella ja –kultuvrra barggus erenoamážit Gáivuonas, muhto maid muđui guovllus. Lea dehálaš ahte giellaguovddáš ovttasbargguin allaskuvllain ja universitehtain ain fállat eksámenvuđot kurssaid ja oahpahušfálaldagaid sámegiella.

- Gáivuona suohkan oaidná dárbbu eambo čalmmustahttit sámegiela ja –kultuvrra suohkanhálddahas. Dasa lassin ahte fállát bargiide gelbbolašvuodálokten doaimmaid go guoská sámegilli ja –kultuvrii, áigut mii bargat dan nala ahte sámegiella ja –kultuvra čalmmustahttojuvvo ja šaddá eambo dábaláš hálddahas.
- Gáivuona suohkan háliida láchit ovttárvosaš bálvalusfálaldagaid sámegiela geavaheddjiide. Dasa gullá nai giella- ja báikkálaš kulturipmárdus, ja buorre plána movt rekruteret ja geavahit dulkka/gáiddusdulkka.

Bajábeal namuhuvvon strategiijat galget konkretiserejuvot doaimbaplánas, mii galgá heivehuvvot dán ovttasbargošiehtadussii.

6. artihkal: Čuovvoleapmi ja raporterren

Gáivuona suohkan lea geatnegahtton čilget Sámediggái dárkileappot 3 jagi doaimbaplánain, jahkásaš raporttain ja rehketoaluin doaimbajijuid birra mat gullet dán siehtadussii gustovaš njuolggadusaid mielde. Šiehtadusa oassebealit galget doallat oktavuodá ja guorahallat dán siehtadusa čuovvoleami ja stáhtusa.

7. artihkal: Gustovašvuotta ja rievdadeapmi

Ovddit siehtadus gustui 2012 rájes 2015 rádjái. Gaskaboddosaš siehtadus gusto dassáži go ođđa suohkankategoriijat ja ruhtadanmodealla lea sajis. Čujuhit áššái SD 052/17 *Suohkankategoriijat – Sámi giellaguovllut* gos suohkankategoriijat mearriduvvoje.

Dán ovttasbargošiehtadusa gaskal Gáivuona suohkana ja Sámedikki, sáhttet dušše áššeasálaččat rievdadit.

MIDLERTIDIG SAMARBEIDSAVTALE mellom Kåfjord kommune og Sametinget om bruken av tospråklighetsmidlene gjeldende fra 2018

Artikkel 1: Mål for avtalen

Formålet med denne avtale er å legge forholdene til rette for et varig fast samarbeid mellom Sametinget og Kåfjord kommune i forvaltning av samelovens språkregler. Kåfjord kommune skal:

- Legge forholdene til rette for at samene skal kunne bevare og utvikle sitt språk i Kåfjord kommune
- Alle har rett til å bli betjent på samisk når de henvender seg til offentlige etater.
- Språk og kulturutvikling i Kåfjord kommune skal være grunnlagt på lokalt språk- og på sjøsamiske kulturtradisjoner

Grunnlaget for denne samarbeidsavtalen er Samelovens språkregler som skal sikre innbyggerne grunnleggende rettigheter vedrørende bruk og utvikling av samisk språk i Kåfjord kommune. Denne avtalen setter ingen begrensinger i ansvaret etter Samelovens språkregler og reglene i Sameloven går foran denne avtalen. Avtalen skal heller ikke være til hinder for samarbeid som ikke er nevnt i denne avtalen.

Artikkel 2: Samarbeidets karakter

Bakgrunnen til denne samarbeidsavtalen er Sametingets vedtak i sak 011/11 *Nye tildelingskriterier for tildeling av tospråklighetsmidlene*. Viser i tillegg til sak SD 046/16 *Forvaltningsområdet for samisk språk – samarbeidsavtaler og tospråklighetstilskudd*. Kåfjordkommune arbeider utfra vedtatt overordnet tospråklighetsplan for perioden 2018-2020 med å videreutvikle planens handlingsdel, med fokus på barn, unge og helse.

Artikkel 3: Beregningsregler for tospråklighetstilskuddet

Basistilskuddet utgjør på 40 % av den totale tospråklighetsrammen til kommunene og fordeles likt mellom forvaltningskommunene. Betjeningsdelen utgjør av 35 % av den totale tospråklighetsrammen til kommunene og fordeles til forvaltningskommunene basert på følgende måleenheter: Antall elever med samisk som førstespråk i grunnskolen (vektlegges 44 %), antall elever med samisk som andrespråk i grunnskolen (vektlegges 25 %) og antall innmeldte i Sametingets valgmannantall i kommunen (vektlegges 31 %). Utviklingsdelen utgjør 25 % av den totale tospråklighetsrammen til kommunene. Utviklingsdelen reguleres i henhold til aktivitetene i den 3-årige aktivitetsplanen og i henhold til samarbeidsavtalen mellom den enkelte kommune og Sametinget.

Artikkel 4: Basis- og betjeningsdelen

Pkt. 1: Kommunikasjon og informasjon.

I følge Samelovens språkregler § 3-2, skal informasjon og annonseringer være på norsk og samisk.

Som hovedregel skal all informasjon fra kommunen som særlig retter seg mot hele eller deler av den samiske befolkningen, være både på norsk og samisk.

Fast tekst på kommunens hjemmesider skal være på samisk og norsk.

Overordna tospråklighetsplan og kommuneplanens samfunnsdel skal være på norsk og samisk.

Annonsering og kunngjøring skal skje både på norsk og samisk.

Pkt. 2: Profilering og synliggjøring.

Samelovens § 1-5 slår fast at samisk og norsk er likeverdige språk, og at de skal være likestilte etter bestemmelsene i samelovens kapittel 3. Dette skal så langt det er mulig synliggjøres i alle kommunale virksomheter.

- Det skal skiltes på samisk i alle kommunale bygg og kontorer.

- Det skal legges til rette for at samisk kan brukes på møtene i de folkevalgte organene i kommunen.
- Det skal legges til rette for at samiske navn, stedsnavn, adresser osv. registreres korrekt i kommunens arkiv- og postsystem, og i virksomhetene.
- Samisk skal synliggjøres på venterom, fellesarenaer, møterom og i resepsjonene i de kommunale virksomheter.

Pkt. 3: Kompetanseutvikling i samisk språk i Kåfjord kommune.

Kåfjord kommune er etter Samelovens språkregler § 3-7 forpliktet til å legge forholdene til rette slik at ansatte får permisjon med lønn for å lære samisk.

- Kåfjord kommune har som målsetning å bygge opp kommunens kompetanse i samisk ved alle av kommunens virksomheter. Lederansvaret understrekes.
- Kåfjord kommune skal ha minimum to ansatte med samisk språkkompetanse (muntlig og skriftlig) som kan bistå i arbeidet med koordinering av samisk språk og kulturtiltak internt i organisasjonen.
- Ansatte i Kåfjord kommune skal få tilbud om kompetanseheving i samisk språk og kultur på ulike nivå.
- Kunnskaper i samisk språk, kultur og samfunnsliv skal vektlegges som en tilleggskvalifikasjon ved utlysning av ledige stillinger når kandidatene ellers står likt.

Pkt 4: Utvidet rett til bruk av samisk i helse- og sosialsektoren. Etter Samelovens språkregler § 3-5, har den som ønsker å bruke samisk for å ivareta egne interesser ovenfor lokale og regionale offentlige helse- og sosialinstitusjoner i forvaltningsområdet, har rett til å bli betjent på samisk.

Pkt. 5: Individuelle kirkelige tjenester. Etter Samelovens språkregler § 3-6 har enhver rett til individuelle kirkelige tjenester på samisk i Den norske kirkes menigheter i forvaltningsområdet.

Artikkel 5: Utviklingsdel

Kriterier for måloppnåelse:

- Kommunen arrangerer språkutviklingsaktiviteter til barn og unge i barnehage/skoler og/eller som et fritidstilbud.
- Kommunen arrangerer samiske språklige tiltak til kommunens befolkning.

Kåfjord kommune vil prioritere følgende strategier i avtaleperioden:

- I arbeidet med å styrke samisk språk og kultur er barn og unge den viktigste ressursen Kåfjord kommune har. Vi vil derfor fortsatt prioritere å støtte opp om (flere) tiltak, prosjekter og aktiviteter der barn og unge er målgruppen.
- Kåfjord kommune ser behovet for samarbeid med lag, foreninger og andre for å fremme og synliggjøre samisk språk og kultur i kommunen, og ser på et slikt samarbeid som en forutsetning for en videre positiv utvikling av samisk språk og kultur i kommunen.
- Kåfjord kommune vil satse på tiltak, prosjekter og aktiviteter som fremmer og synliggjør samisk språk og kultur til befolkningen i kommunen.

- Kåfjord kommune vil arbeide for at Samiske språksenter i Kåfjord fortsatt skal være en spydspiss i arbeidet med samisk språk og kultur spesielt i Kåfjord, men også i regionen forøvrig. Det er viktig at språksentret i samarbeid med høyskole og universitet fortsatt kan tilby eksamensrelevante kurs og utdanningstilbud med fokus på samisk språk.
- Kåfjord kommune ser behov for å ytterligere synliggjøre samisk språk og kultur i kommuneadministrasjonen. I tillegg til å tilby kompetansehevende tiltak innen samisk språk og kultur til ansatte, vil vi arbeide med å øke fokuset på synliggjøring og alminneliggjøring av samisk språk og kultur i forvaltningen.
- Kåfjord kommune vil tilrettelegge for likeverdig tjenestetilbud for samiske brukere. Det skal også omfatte språk- og lokal kulturforståelse, samt strategi for rekruttering og bruk av tolk/fjerntolk.

Ovenfor nevnte strategier skal konkretiseres i aktivitetsplan som skal knyttes opp mot denne samarbeidsavtalen.

Artikkel 6: Oppfølging og rapportering

Kåfjord kommune er forpliktet til å utarbeide en 3 årig aktivitetsplan, årlig rapport og regnskap til Sametinget i forhold til målene som er satt i denne samarbeidsavtalen, i henhold til gjeldende regelverk. Partene skal ha kontinuerlig kontakt og gjennomgå avtalens oppfølging og status.

Artikkel 7: Gyldighet og endring

Samarbeidsavtalen fra forrige periode var gjeldende var fra 2012 til 2015. Denne midlertidige avtalen er gjeldende fram til nye kommunekategorier og kostnadsnøkkel er på plass. Vi viser til sak SD 052/17 *Kommunekategorier – Samisk språkområde* der kommunekategoriene ble vedtatt.

Endring av denne samarbeidsavtalen mellom Kåfjord kommune og Sametinget kan bare foretas av partene. Sametinget og Kåfjord kommunen forplikter seg til å evaluere ordningen etter tre år.

Romsa/Tromsø, 24.05.2018

Aili Keskitalo

Sámedikki presideanta/Sametingspresident

Svein Oddvar Leiros

sátnejođiheadđji/ordfører

Følgende lover, retningslinjer og dokumenter danner grunnlaget for denne samarbeidsavtalen:

Samelovens språkregler

Sametingets vedtak i sak 011/11 *Nye tildelingskriterier for tildeling av tospråklighetsmidlene.*

Sametingets gjeldende budsjett

Sametingets vedtak i sak SD 052/17 *Kommunekategorier – Samisk språkområde*